

Nr 474

Av herr Björnberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om sparbanker, m. m.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 151, med förslag till lag om sparbanker, m. m., få vi framföra följande synpunkter och förslag.

Insättningsmaximum och fri sektor

I 22 § föreslås, att ett insättningsmaximum för sparbanksräkning alltjämt skall finnas angivet i sparbanks reglemente, och såsom största maximum anges i paragrafen 100 000 kronor plus krediterade räntor. Även om detta belopp representerar en höjning i förhållande till nu gällande lag, så anknyter bestämmelsen till en princip, som saknar motsvarighet hos affärsbanker och jordbrukskassor. Att hos dessa den s. k. sparkassembleringen har ett visst maximum har intet egentligt intresse i detta sammanhang, eftersom nämnda institutioner kan anpassa sina olika slag av andra räkningar till allmänhetens behov; exempelvis kan kapitalräkning eller kapitalsamlingsräkning användas för dylikt ändamål utan andra gränser än sådana som eventuellt stipuleras av institutionerna själva.

Sparbankernas regler om insättningsmaximum uppmjukas i propositionen något genom förslaget om en "fri sektor" om 15 % av inlåningen på sparbanksräkning, inom vilken ram sparbank skulle äga mottaga inlåning å annan, valfri räkning (25 §). Härmed har närmast avsetts inlåning å checkräkning, men den fria sektorn skall också ersätta den möjlighet som nu finnes för sparbank att efter tillstånd av vederbörande länsstyrelse mottaga större insättning från en och samma insättare än det maximibelopp, som gäller för sparbanken i fråga.

Spörsmålet om sparbankernas rätt att mottaga insättningar har en mycket vid betydelse. Den allmänna samhällliga utvecklingen och icke minst det stora behovet av bostäder och rationalisering av jordbruksnäringen ställer stora och växande anspråk på den art av kreditgivning, som är sparbankernas väsentliga och naturliga verksamhetsområde; där har emellertid begränsningen av sparbankernas inlåningsmöjligheter kommit att verka som sand i hjulnaven. Sparkapital, som på ett naturligt sätt borde gå till sparbankerna för att användas för dylik kreditgivning, har placerats på annat sätt. Ett alldeles påtagligt exempel på detta är, att kommuner och landsting, som önskat stödja t. ex. bostadskrediterna ge-

nom att placera mera fasta fondmedel i sparbankerna, kunnat göra detta endast i begränsad omfattning.

Med hänsyn härtill synas de gränser, som propositionsförslaget innehåller, vara olämpliga, och de olyckliga verkningarna i nyssberörda hänseenden synas komma att bestå, om förslaget icke ändras.

Såsom av propositionen framgår (sid. 116) ha fullmäktige i riksbanken uttalat sig mot insättningsmaximum. Liknande uttalanden ha gjorts av överståthållarämbetet, Landsorganisationen, Svenska stadsförbundet och Svenska sparbanksföreningen.

Övervägande skäl tala även enligt vår mening för att insättningsmaximum för sparbanksräkning nu *avskaffas*, vilket kan ske genom att andra stycket i 22 § utgår. Därjämte bör ramen för den s. k. fria sektorn höjas till 20 %.

Sparbanks innehav av fastigheter m. m.

I 32 § första stycket regleras sparbanks rätt att inneha fast och lös egendom för fyllande av sparbankens lokalbehov. Viss utvidgning föreslås, men från nu gällande lag kvarstår, att det skall vara fråga om lokal för sparbankens *inrymmande*. Emellertid förekommer det ganska ofta, att en sparbank behöver lokaler för andra näraliggande ändamål, t. ex. för semestergård för personalen eller för personalbostäder. Vad beträffar det senare fallet kan frågan icke alltid lösas genom bostäder i hus, där sparbanken också har banklokal, och det är kanske inte heller alltid lämpligt att så sker.

Departementschefen har, med anledning av vad i remissyttranden anförts om sparbankernas fastighetsinnehav, bl. a. uttalat (sid. 235), att, i den mån sparbank har att sörja för bostäder och semesterhem för anställda, rimligt hållna utgifter härför torde kunna anses vara godtagbara inom sparbanksverksamheten. Härmed synes närmast vara avsett att för ändamålet skulle bildas en stiftelse eller möjligen också att lokaler skulle förhyras. Vi ha icke något att erinra mot detta i och för sig, men starka skäl synas tala för att en sparbank bör ha möjlighet att själv inneha anläggningar av ifrågavarande slag. Några stora anläggningar i förhållande till sparbankens egen storlek lär aldrig komma i fråga, och i varje fall böra sådana frågor behandlas i samma ordning som frågorna om banklokaler.

Erforderlig ändring av 32 § i lagförslaget synes kunna begränsas till att i första meningen ordet *inrymmande* utbytes mot ordet *behov*, alltså att med förvärvet skall åsyftas att bereda sparbanken lokaler för dess behov.

Under åberopande av det anförda hemställa vi,
dels att i 22 § förslaget till lag om sparbanker andra
stycket utgår,
dels att i 25 § första stycket ordet femton utbytes mot
tjugo,
dels ock att 32 § första stycket första meningen erhåller
följande lydelse: Sparbank må ej förvärva fast egendom el-
ler tomträtt, såframt ej med fånget åsyftas att bereda
sparbanken lokaler för dess behov.

Stockholm den 29 mars 1955

<i>Tor Björnberg</i>	<i>Rud. Anderberg</i>	<i>Gunnar Lodenius</i>
<i>Theodor Johansson</i>	<i>Martin Söderquist</i>	<i>Axel Strand</i>
<i>Nils Theodor Larsson</i> i Hammarby	<i>Gustaf Fahlander</i>	<i>Carl Eskilsson</i>
<i>Rudolf Boman</i>	<i>L. Franzon</i>	<i>Ragn. Bergh</i>
